ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a Mgr. Jana Čížka v právní věci

žalobců: **a) Ing. M. P.**,

b) V. P.,

oba bytem X,

oba zastoupeni advokátem Mgr. Viktorem Klímou, se sídlem Melantrichova 20, Praha,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**,

se sídlem Zborovská 11, Praha,

za účasti

osob zúčastněných na řízení: **1) C. a. s.**, IČO X,

se sídlem X,

2) V. S. R. S.. s.r.o., IČO X, se sídlem X,

zastoupena advokátkou Mgr. Hanou Kuncovou, se sídlem Marie Cibulkové 19, Praha,

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2019, č. j. 083344/2019/KUSK, sp. zn. SZ 063669/2019/KUSK ÚSŘ/LP,

takto:

I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2019, č. j. 083344/2019/KUSK, sp. zn. SZ 063669/2019/KUSK ÚSŘ/LP, se ve výroku II ruší a věc se v tomto rozsahu vrací žalovanému k dalšímu řízení.**

II. **Ve zbývající části se žaloba odmítá.**

III. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci a) náhradu nákladů řízení ve výši 16 785,40 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Viktora Klímy, advokáta.**

IV. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni b) náhradu nákladů řízení ve výši 13 546,90 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. Viktora Klímy, advokáta.**

V. **Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobci se žalobou domáhají zrušení výroku II a výroku I písm. b) v záhlaví označeného rozhodnutí. Žalovaný výrokem I písm. a) napadeného rozhodnutí zamítl odvolání pana Jana Forchheima a písm. b) téhož výroku potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Černošice (dále jen „stavební úřad“) ze dne 19. 11. 2018, č. j. MUCE 69750/2018 OSU, kterým stavební úřad ve společném územním a stavebním řízení vydal rozhodnutí o umístění a povolení stavby „Novostavba rodinných domů na p. p. č. X, X“ na pozemcích p. č. X, X a X (ulice O.) v katastrálním území Č. (dále jen „stavba“). Výrokem II napadeného rozhodnutí žalovaný zamítl odvolání žalobců proti rozhodnutí stavebního úřadu pro nepřípustnost.

2. Výrok II žalovaný v napadeném rozhodnutí odůvodnil tím, že dne 8. 1. 2019 vydal stavební úřad usnesení č. j. MUCE 2069/2019 OSU, kterým rozhodl, že žalobci nejsou účastníky společného územního a stavebního řízení týkajícího se stavby. Proti tomuto rozhodnutí stavebního úřadu se žalobci odvolali, odvolání bylo zamítnuto usnesením žalovaného ze dne 10. 6. 2019, č. j. 069383/2019/KUSK, jímž bylo potvrzeno usnesení ze dne 8. 1. 2019 (dále jen „rozhodnutí o nepřiznání účastenství“). Žalovaný uvedl, že s ohledem na to, že žalobci nebyli účastníky řízení ve věci umístění a povolení stavby, zamítl jejich odvolání jako nepřípustné.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

3. Žalobci v žalobě nejprve zrekapitulovali dosavadní průběh řízení. Uvedli, že by měli být účastníky řízení o umístění a povolení stavby, jejich snaha vstoupit do řízení však nebyla vyslyšena, neboť stavební úřad vydal usnesení o tom, že nejsou účastníky řízení, což bylo potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 6. 2019. Přezkumu tohoto rozhodnutí se domáhají v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. 54 A 61/2019.

4. Žalobci uvedli, že jejich odvolání v nyní projednávané věci nemělo být zamítnuto pro nepřípustnost. Opakovaně ve správním řízení týkajícím se stavby (a v dalších řízeních

týkajících se staveb dalších rodinných domů v dané lokalitě) poukazovali na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, z níž jednoznačně plyne, že za účastníka řízení je nutné považovat i vlastníka sousedního pozemku v případě, že jeho vlastnické nebo jiné věcné právo může být rozhodnutím přímo dotčeno (rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2009, č. j. 5 As 67/2008-111). Pojem sousední pozemek je třeba vykládat ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 19/99, tak, že nutně nemusí jít pouze o pozemek mající společnou hranici s pozemkem, na němž má být stavba realizována. Žalobci jsou přesvědčeni, že je povinností stavebního úřadu vždy individuálně posuzovat možnost dotčení věcných práv vlastníků sousedních pozemků v každém konkrétním případě dle konkrétních poměrů a podmínek v území. Na toto posouzení by stavební úřad neměl rezignovat s odkazem na formální vzdálenost dotčených pozemků či na neexistenci společné hranice tak, jak opakovaně učinily správní orgány v nyní projednávané věci. Neexistence společné hranice nemůže obstát jako jediný argument pro nepřiznání účastenství v řízení dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2017 (viz čl. II bod 10 zákona č. 225/2017 Sb.; dále jen „stavební zákon“). Žalobcům hrozí bezprostřední a přímý zásah do jejich práv nejen vznikem nadměrného hluku a prachu, ale hrozí jim také nemalá škoda na majetku a zhoršení kvality bydlení vlivem podmáčení pozemku. K podmáčení dojde v důsledku nedostatečného vsakování vody na pozemcích plánované stavby, což prokazatelně plyne z hydrogeologického posouzení možnosti likvidace srážkových vod zpracovaného dne 8. 1. 2019 RNDr. I. K., které bylo žalovanému předloženo dne 4. 2. 2019 v rámci odvolání v paralelně probíhajícím řízením o povolení a umístění obdobné stavby. Nezákonné odepření účastenství zasahuje do práva žalobců na spravedlivý proces podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a do práva vlastnit majetek dle čl. 11 Listiny. Žalovaný v nyní projednávané věci zamítl odvolání žalobců s odkazem na předchozí rozhodnutí žalovaného o nepřiznání účastenství. Tím pádem nebyly nikterak vypořádány námitky žalobců, čímž byla zásadně omezena (ba dokonce odepřena) možnost využít práva na soudní ochranu a řádně se bránit proti zásahům do vlastnického práva. Z uvedených důvodů žalobci navrhli zrušení napadeného rozhodnutí.

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že všechny uplatněné námitky vypořádal uspokojivě. Právo stavebníka a právo majitelů sousedních pozemků jsou na stejné úrovni a žalovaný nemá možnost vyhovět všem, neboť i optimální návrh stavebníka představuje kompromis mezi zájmy zúčastněných osob. Povinnost likvidovat dešťovou vodu na pozemku je dána právními předpisy, způsob likvidace nikoliv. Stavebník z možných řešení zvolil podle žalovaného optimální řešení z hlediska technického, ekonomického, ale i z hlediska dopadu na životní prostředí. Požadavek účastníků na vybudování veřejné kanalizace stavebníkem je dle žalovaného nereálný. Za správnost projektu odpovídá projektant, nikoliv správní orgány, které nemají pro kontrolu výpočtů oprávnění ani příslušnou kvalifikaci. K podkladům se vyjadřují dotčené orgány, které v tomto případě stavbu odsouhlasily. Žalovaný je přesvědčen, že jeho rozhodnutí netrpí žádnými vadami. Uvedl, že z průběhu celého řízení je patrná snaha účastníků (a z jeho pohledu i neúčastníků) jakkoliv zabránit realizaci stavby či ji alespoň oddálit. Otázka vlivů stavby na její okolí a využití sousedních nemovitostí již byla vyřešena v rámci územněplánovací dokumentace. Rozhodnutí o umístění stavby je v souladu s územním plánem a ze strany vlastníka pozemku se jedná o jeho využití v mezích stanovených územním plánem. Uzavřel, že žalobu nepovažuje za důvodnou, a navrhl její zamítnutí.

6. Osoba zúčastněná na řízení č. 2, tj. stavebník, ve vyjádření k žalobě uvedla, že s tvrzením žalobců zásadně nesouhlasí. Upozornila na to, že judikatura, na kterou žalobci odkazují, se vesměs týká staveb většího charakteru (elektrárna, obchodní centrum apod.). V případě, že se jedná o běžnou výstavbu v zástavbě rodinných domů a pozemky stavebníka s pozemky žalobců přímo nesousedí, přičemž jsou odděleny nejen dalšími pozemky, nýbrž i komunikací, považuje extenzivní výklad činěný žalobci ohledně jejich účastenství za překračující rámec zákonné úpravy a judikatury. Poukázala na to, že parcely, na nichž má být umístěna stavba, jsou určeny k zástavbě. Na zástavbu tedy musejí být vlastníci okolních parcel připraveni. K námitce nadměrného hluku a prachu uvedla, že je vše řešeno ve stavebním povolení, které je pro ni závazné. V souladu se stavebním povolením bude rovněž řešena otázka parkování. V průběhu výstavby budou zajištěna tři parkovací místa na jejích pozemcích, po výstavbě jsou plánována tři místa ke každému z rodinných domů. S relevantními námitkami se správní orgány dle jejího přesvědčení vypořádaly, pročež navrhla, aby soud žalobu zamítl.

7. Žalobci v replice uvedli, že ze všech předložených dokumentů (zákresu místa stavby a pozemku žalobců, stavební dokumentace a tří znaleckých posudků) je zřejmé, že v dané lokalitě je v době dešťů evidentní problém s podzemní vodou a zasakováním srážkové vody. Odkázali na odvolání pana Petra Musila ze dne 22. 11. 2018 (v rámci řízení vedeného pod sp. zn. SZ 063344/2019/KUSK ÚSŘ/Pe) a odvolání žalobců (ze dne 11. 12. 2018 v rámci řízení vedeného pod sp. zn. SZ 063669/2019/KUSK ÚSŘ/LP – nyní projednávaná věc). Argumentace v obou odvoláních je totožná, tedy zejména že místní podloží je pro zasakování vody nevhodné, stavebníkem navržená akumulace vody není totéž, co její likvidace. Likvidaci stavebník dosud nedoložil. Dále dle ČSN 759010 má být akumulovaný objem vody vsáknutý do 72 hodin, k čemž ani nedojde. K tvrzení žalovaného, že přezkoumal všechny uplatněné námitky, žalobci uvedli, že tomu tak není. Žalovaný namísto vypořádání námitek rozhodl, že žalobci (a pan M.) nejsou účastníky stavebního řízení. V případě pana M. nakonec žalovaný přistoupil k tomu, že účastníkem bude, ale zcela absurdně nedospěl ke stejnému závěru v případě žalobců, přestože jsou v obdobném postavení. Celá věc je podle žalobců umocněna faktem, že v dané lokalitě je velmi problematické zasakování vody, která zcela logicky nerespektuje hranice pozemků a rozlévá se i po okolí několika stovek metrů (až kilometrů) od pozemku, na němž je zamýšlena stavba (a zákonitě i do okolí). Jako stěžejní námitku označili námitku týkající se právě likvidace srážkových vod, kterou stavebník nedoložil, což neodpovídá požadavkům dle právních předpisů.

8. Dále žalobci reagovali na vyjádření osoby zúčastněné na řízení č. 2. Uvedli, že se neztotožňují s tím, že jejich výklad účastenství je příliš extenzivní. Opětovně odkázali na judikaturu uvedenou v žalobě a zdůraznili, že společná hranice není rozhodujícím faktorem pro posouzení účastenství, nýbrž je třeba zkoumat skutečné přímé dotčení práv vlastníků okolních pozemků. Pakliže osobě zúčastněné na řízení č. 2 není zřejmé, jakým způsobem může ovlivnit vsakování na pozemcích, žalobci odkazují na znalecké posudky RNDr. K. a RNDr. D., které namítanou možnost podmáčení pozemků žalobců dokazují. Znalci dospěli k závěru, že za likvidaci srážkových vod nelze považovat jejich akumulaci v záchytných jímkách nebo retenčních nádržích. Likvidace vody rovněž nepřichází v úvahu prostřednictvím vsakování do podzemních vod z důvodu mělkého odtoku vody. V neposlední řadě je malý spád hladiny podzemních vod další příčinou (spolu s malou propustností horninového prostředí v lokalitě) zamokření terénu v místě vsaku a jeho okolí. Tvrzené námitky jsou prokázány několika znaleckými posudky a jednoznačně

z nich plyne, že je nutné problém řešit nikoliv zamýšleným vsakováním. Takový postup povede ke vzniku škody na majetku, zhoršení pohody bydlení a trvalému znehodnocení okolních nemovitostí, včetně nemovitostí žalobců. Zároveň žalobci považují za rozumnější a efektivnější prevenci škod (tj. zrušení napadnutého rozhodnutí a opětovné projednání odvolání, tentokrát s vyřešením všech námitek žalobců) než odsouvání potenciálních problémů spojených s realizací stavby a následné napravování škod bez reálného výsledku.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

9. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.

10. V části, v níž bylo výrokem I napadeného rozhodnutí zamítnuto odvolání podané osobou odlišnou od žalobců a potvrzeno rozhodnutí stavebního úřadu, bylo napadené rozhodnutí zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 28. 1. 2021, č. j. 43 A 73/2019-219, jenž nabyl právní moci dne 29. 1. 2021. V důsledku toho odpadla část předmětu řízení, neboť již neexistuje část výroku napadeného rozhodnutí (výrok I). Odpadnutí části předmětu řízení představuje neodstranitelný nedostatek podmínky řízení. Soud proto výrokem II odmítl část žaloby, která mířila proti výroku I písm. b) napadeného rozhodnutí, a to v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

11. Výrok II napadeného rozhodnutí nebyl rozsudkem č. j. 43 A 73/2019-219 dotčen, v tomto rozsahu proto soud žalobu věcně projednal. Zabýval se tak výlučně otázkou, zda odvolání žalobců bylo nepřípustné podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

12. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl soud povinen přihlédnout i bez námitky, neshledal.

13. Soud rozhodl o žalobě v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. i § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. bez jednání.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

14. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti relevantní pro rozhodnutí ve věci: Dne 7. 6. 2017 podal stavebník žádost o vydání společného územního rozhodnutí a stavebního povolení pro stavbu. Dle dokumentace pro územní a stavební řízení stavba zahrnuje dva rodinné domy o jedné bytové jednotce na pozemcích p. č. X a p. č. X. Výměra každého z pozemků je 1 053 m². Půdorys rodinných domů byl navržen o rozměrech 9,1 x 23,06 m se zastavěnou plochou hlavní stavby 209,85 m². Zpevněné plochy vjezdu, vstupu a terasy byly navrženy o celkové ploše 104,65 m², plocha zeleně měla být 738,5 m². Likvidace dešťových vod byla navržena jejich akumulací pro možnost dalšího využití pro závlahu zahrady s přepadem do vsakovacího objektu umístěného na pozemku (likvidace dešťových vod přirozeným vsakem). Zpevněné plochy před objektem měly být odvodněny do vsakovací rýhy o objemu 5 m³. Štěrkový podsyp terasy je odvodněn do akumulační nádrže o objemu 10 m³, do které jsou jímány dešťové vody ze střech. V koordinační situaci je zakreslena dešťová kanalizace se záchytnou jímkou 10 m³ a vsakovací jímkou (vsakovací rýhou 4 m³) v jihozápadní části pozemků, odvodnění ze štěrkového podsypu terasy do akumulační nádrže a vsakovací rýha pro odvodnění zpevněné plochy vstupu a vjezdu.

15. Stavební úřad oznámil zahájení řízení o žádosti stavebníka oznámením ze dne 31. 7. 2017, které ovšem nedoručil žalobcům, neboť je nezahrnul do okruhu účastníků řízení.

16. Dne 19. 11. 2018 vydal stavební úřad rozhodnutí, jímž umístil a povolil stavbu. V rámci podmínek pro umístění stavby rodinného domu na pozemku p. č. X stanovil, že dešťové vody ze střechy rodinného domu budou svedeny čtyřmi svody ležatou dešťovou kanalizací do akumulační nádrže na dešťovou vodu kruhového půdorysu o objemu 10 m^3, která bude umístěna na pozemku p. č. X při jihozápadní straně rodinného domu (z poloviny pod venkovní terasou). Bezpečnostní přepad z akumulační nádrže délky 3 m bude zaústěn do vsakovací jímky (rýhy) o půdorysném rozměru 4 x 1 (objem 4 m^3), která bude umístěna na pozemku p. č. X. Shodná podmínka byla stanovena pro umístění rodinného domu na pozemku p. č. X s tím, že akumulační nádrž na dešťovou vodu bude umístěna na pozemku p. č. X. V rámci podmínek pro provedení stavby stavební úřad stanovil, že povrchové vody ze střech a zpevněných ploch budou likvidovány na vlastním pozemku tak, aby nebyly dotčeny zájmy majitelů ostatních nemovitostí ani obecní zájem. Dešťové vody ze střechy obou rodinných domů budou odvedeny do akumulační nádrže na dešťovou vodu o objemu 10 m^3 s bezpečnostním přepadem do vsakovací jímky (rýhy) o objemu 4 m^3. Srážkové vody musí být přednostně využívány pro zálivku a za tím účelem akumulovány. Srážkové vody musí být zasakovány na vlastním pozemku a nesmí negativně ovlivnit sousední pozemky ani kvalitu podzemních a povrchových vod. Zasakování srážkových vod musí probíhat minimálně 1 m nad hladinou podzemní vody. K námitkám stavební úřad uvedl, že předložená dokumentace pro územní a stavební řízení nebyla doplněna hydrogeologickým posudkem, neboť ten byl zpracován pro protější pozemky p. č. X a X a předložen v řízení, které se týká umístění a provedení dvou stejných rodinných domů na těchto pozemcích. Z tohoto hydrogeologického průzkumu – Posouzení možností vsakování srážkových vod zpracovaného společností SG Geotechnika, a.s., vyplynulo, že sousední pozemky p. č. X a X jsou méně příznivé až nepříznivé pro vsakování srážkových vod. Stavební úřad dovodil, že tomu na předmětných pozemcích p. č. X a X nebude jinak. Dešťová voda je proto likvidována přednostně nikoli vsakem, ale akumulací prostřednictvím jímky na dešťovou vodu o objemu 10 m^3, jejíž velikost je pro likvidaci dešťových vod dostatečná vzhledem k zastavěné ploše novostaveb rodinných domů. Do vsaku je zaústěn pouze bezpečnostní přepad z akumulační jímky a vsakem bude likvidována i dešťová voda ze zpevněných ploch. Likvidace dešťové vody převážně akumulací na vlastním pozemku a její využití pro zálivku zahrady byl požadavek dotčeného orgánu, s nímž je projektová dokumentace v souladu. Umístění systému pro likvidaci dešťových vod je dle stavebního úřadu navrženo tak, aby eliminovalo veškerá možná rizika a nijak neovlivňovalo sousední pozemky. Dále uvedl, že dle § 21 odst. 3 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, je vsakování dešťových vod na pozemcích staveb pro bydlení splněno, jestliže poměr výměry části pozemku schopné vsakování dešťové vody k celkové výměře pozemku činí v případě samostatně stojícího rodinného domu a stavby pro rodinnou rekreaci nejméně 0,4. V daném případě je poměr zastavěné plochy k celkové ploše 738,5 m^2/1053 m^2, tj. cca 0,701. Tudíž je vsakování na vlastním pozemku dle předmětné vyhlášky splněno, a to s velkou rezervou, která jde částečně na úkor nevhodnému jílovitému podloží. Navíc je převážná část dešťové vody jímána do akumulační jímky o objemu 10 m^3 a bude následně využívána pro zálivku zahrady. Stavební úřad uzavřel, že likvidace dešťových vod na pozemcích stavebníka je tímto dostatečně prokázána a novostavby obou rodinných domů nebudou mít negativní dopady na odtokové poměry v území a nebudou ohrožena ani

práva vlastníků sousedících pozemků. K námitkám P. M. (námitky č. 15 a 16) stavební úřad k likvidaci dešťových vod na pozemcích záměru stavby dále konstatoval, že původní návrh počítal pouze se vsakem, tento způsob likvidace dešťových vod však byl v rozporu s požadavkem vodoprávního úřadu. Předložená dokumentace byla doplněna o likvidaci dešťových vod akumulací. Dešťová voda ze střechy rodinného domu je proto likvidována přednostně nikoliv vsakem, ale akumulací prostřednictvím jímky na dešťovou vodu o objemu 10 m^3, jejíž velikost je pro likvidaci dešťových vod dostatečná vzhledem k zastavěné ploše novostaveb rodinných domů. Do vsaku je zaústěn pouze bezprostřední přepad z akumulační jímky a vsakem bude likvidována i dešťová voda ze zpevněných ploch. Jelikož dešťová voda z plochy cca 210 m^2 bude akumulována prostřednictvím nepropustné jímky a na zbývající ploše pozemků bude dešťová voda likvidována vsakem jako dosud, dojde, co se týče likvidace dešťových vod, dle stavebního úřadu ke zlepšení stávajícího stavu.

17. Dne 11. 12. 2018 zaslali žalobci stavebnímu úřadu sdělení o účastenství dle § 28 odst. 1 správního řádu spojené s odvoláními proti rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 15. 10. 2018, č. j. MUCE 5261/2018 OSU (novostavba rodinných domů na pozemcích p. č. X a X), a ze dne 19. 11. 2018, č. j. MUCE 69750/2018 OSU (novostavba rodinných domů na pozemcích p. č. X a X – nyní projednávaná stavba). Uvedli, že by měli být účastníky obou řízení o všech plánovaných stavbách s ohledem na to, že jsou vlastníky domu č. p. X na pozemku p. č. X. V případě realizace stavby budou dotčeni na svém vlastnickém právu v důsledku zásadního problému se vsakováním a likvidací srážkových vod. Dále pak budou dotčeni imisemi ze stavby, minimálně při její realizaci a následném zvýšením provozu (tj. narušení klidu) ve vilové čtvrti. Proto se domnívají, že by měli být účastníky obou zmíněných řízení. Uvedli, že pozemek p. č. X je dle katastru nemovitostí veden jako zemědělský půdní fond, s čímž se stavební úřad nikterak nevypořádal. Poukázali na to, že v dané lokalitě je problém se vsakováním vody, neboť se jedná o lokalitu s jílovitou zeminou, jež je nevhodná pro vsakování. V nyní projednávané věci není součástí projektové dokumentace hydrogeologický posudek a stavební úřad akceptoval řešení problému se vsakováním prostřednictvím nepropustné akumulační jímky, aniž by posoudil, zda je toto řešení v souladu s normou. Zejména se nezabýval tím, zda jímka bude schopna pojmout dostatečné množství vody v příslušném časovém okamžiku vzhledem k velikosti zastavěné plochy, kterou žalobci považují za disproporční. Dále uvedli námitky týkající se vsakování vody na pozemcích. Poukázali na to, že hladina podzemní vody se v dané oblasti nachází vysoko (2 m pod povrchem), a vrstva pro zasakování tak dle normy ČSN 759010 začíná o metr výše – tj. v hloubce 1 metru. Žalobci spolu s odvoláním předložili detailní argumentaci ke vsakování vody včetně výpočtů. Obecně k účastenství uvedli, že pro přiznání tohoto procesního postavení není rozhodujícím kritériem společná hranice, nýbrž z judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu plyne, že jsou správní orgány povinny zkoumat přímé dotčení existujícího (vlastnického) práva. Rozhodná nicméně je pouhá možnost dotčení takového práva. Při své argumentaci odkázali na totožné rozsudky jako v žalobě.

18. Dne 9. 1. 2019 vydal stavební úřad usnesení č. j. MUCE 2069/2019 OSU, jímž rozhodl, že žalobci nejsou účastníky společného územního a stavebního řízení ve věci stavby. V odůvodnění usnesení uvedl, že podle § 85 stavebního zákona jsou krom dalších účastníky řízení osoby, jejichž vlastnické právo nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám nebo sousední pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím dotčeno, což plyne i z § 109 stavebního zákona. Nemovitosti žalobců (tj.

pozemky p. č. X, X a X) vůbec nesousedí s pozemky, na nichž má být umístěna stavba (tj. pozemky p. č. X a X). Nemovitosti jsou od sebe odděleny zastavěným pozemkem a komunikací a jsou vzdáleny více než 150 m. Stavební úřad proto neshledal, že by žalobci mohli být dotčeni na svých právech či právem chráněných zájmech, pročež nemůže být dotčeno ani jejich vlastnické právo.

19. Proti tomuto usnesení podali žalobci odvolání dne 21. 1. 2019, v němž uvedli, že nesouhlasí s napadeným usnesením, a předložili také hydrogeologické posouzení možnosti likvidace srážkových vod vypracované RNDr. I. K.. Dle jeho závěrů se v daném místě hladina podzemní vody v období nižších stavů nachází v hloubce 2 až 2,5 m, za vyšších stavů lze předpokládat hladinu na úrovni 1,5 až 2 m pod terénem, vyskytující se horniny jsou slabě až velmi slabě propustné. V posudku jsou uvedeny koeficienty vsaku dle ČSN 759010 vypočtené pro vrty hloubené na uvedených pozemcích v rámci hydrogeologického průzkumu v roce 2017 a výpočet rozměrů vsakovacího objektu pro plochu 223,5 m^2. Vzhledem k přírodním podmínkám je nežádoucí, aby srážkové vody z ploch střech a dalších zpevněných ploch daných rozměrů byly likvidovány zasakováním do nesaturované zóny horninového prostředí prostřednictvím vsakovacích objektů, neboť to zvýší dotaci vod do podzemí a povede ke zvýšenému podmáčení posuzovaných pozemků v okolí míst vsakování, které by se projevilo zvýšením podzemního odtoku směrem k okolním pozemkům, které již nyní za vyšších stavů hladin podzemní vody a přívalových dešťů trpí podmáčením. Způsob likvidace srážkových vod nebude zcela vyřešen vybudováním retenčních nádrží na zálivku zahrad, neboť zálivka nebude v době srážek aplikována a vzhledem k možnému zvýšení povrchového odtoku směrem k okolním pozemkům by to nebylo žádoucí. RNDr. I. K. konstatoval, že likvidaci srážkových vod je třeba při uvedených plochách výstavby řešit jiným způsobem než pouhým vsakováním v kombinaci s akumulační nádrží na zálivku.

20. Odvolání žalobců proti usnesení stavebního úřadu ze dne 9. 1. 2019 bylo zamítnuto usnesením žalovaného ze dne 10. 6. 2019, sp. zn. 063663/2019/KUSK ÚSŘ/LP, č. j. 069383/2019/KUSK. V odůvodnění tohoto usnesení žalovaný uvedl, že není možné dovodit, že účastníkem stavebního řízení by měl být kdokoliv, kdo projeví vůli jím být. Judikaturu, na kterou žalobci odkázali, žalovaný respektuje, nicméně upozornil na to, že se nejedná o zákonnou úpravu. Ze spisového materiálu plyne, že pozemky žalobců jsou od pozemků, na nichž je zamýšlena stavba, vzdáleny 150 m, navíc jsou odděleny nejen jiným zastavěným pozemkem, ale i komunikací, přímo tedy nesousedí. Podmínkou účastenství však je přímé dotčení práv. Při každé realizaci stavby dochází (minimálně po dobu její realizace) ke zhoršení stávajících podmínek, poměrů, provozu, pohody bydlení a dochází ke zvýšení imisí. Hranice míry přiměřené poměrům není žádným právním předpisem konkrétně stanovena a často zůstává z hlediska namítajících v oblasti jejich subjektivních pocitů. Je na posouzení správního orgánu, zda obtěžování překračuje únosnou míru. Pozemek pro stavbu je však v oblasti určené k zástavbě. K problematice vsakování vody dále nic bližšího neuvedl.

21. Dne 26. 6. 2019 rozhodl žalovaný o odvolání žalobců proti rozhodnutí stavebního úřadu o umístění a povolení stavby, a to tak, že odvolání jako nepřípustné zamítl. V odůvodnění pouze odkázal na usnesení o nepřiznání účastenství, jímž bylo rozhodnuto, že žalobci nejsou účastníky řízení, proto je jejich odvolání nepřípustné.

Posouzení žalobních bodů

22. Žalobci uplatnili jediný žalobní bod, a to že správní orgány pochybily, pokud s nimi nejednaly jako s účastníky řízení a věcně neposoudily jejich odvolání. Uvedli, že jsou řízením přímo dotčeni, neboť realizací stavby dojde k dotčení jejich práva vlastnit majetek. V lokalitě, v níž bydlí a v níž má být realizována stavba, je zásadní problém se vsakováním vody, která se vlivem jílovitého podloží a velmi vysoké hladiny podzemní vody nevsakuje obvyklým způsobem, pročež dochází k rozlévání vody a podmáčení pozemků. Při rozlití pak voda logicky nerespektuje hranice pozemků, ale ohrožuje i vzdálenější pozemky, jako např. pozemek žalobců. Za účelem prokázání svých tvrzení předložili žalobci stavebnímu úřadu hydrogeologické posouzení možnosti likvidace srážkových vod vypracované RNDr. I. K.. Stavební úřad ani žalovaný se tímto posouzením nezabývali.

23. Žalovaný v napadeném rozhodnutí svůj závěr o nepřípustnosti odvolání žalobců odůvodnil pouze odkazem na rozhodnutí o nepřiznání účastenství. Žalobci samostatnou žalobou napadli rozhodnutí o nepřiznání účastenství, která ovšem byla usnesením zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2019, č. j. 54 A 61/2019-65, odmítnuta. Kasační stížnost žalobců proti usnesení zdejšího soudu zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31. 3. 2020, č. j. 1 As 369/2019-33. Nejvyšší správní soud dovodil, že vzhledem k tomu, že rozhodnutí o účastenství bylo vydáno až po vydání meritorního rozhodnutí stavebním úřadem, není rozhodnutí o účastenství rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Otázku, zda žalobcům náleží postavení účastníků řízení o umístění a povolení stavby, je třeba posoudit v řízení o žalobě proti rozhodnutí, jímž bylo odvolání zamítnuto jako nepřípustné, neboť podané neoprávněnou osobou. Jelikož žalovaný v nyní přezkoumávaném rozhodnutí odůvodnil skutečnost, že žalobci nebyli oprávněni podat odvolání, neboť nejsou účastníky řízení, pouze odkazem na rozhodnutí o nepřiznání účastenství, vycházel soud při přezkumu napadeného rozhodnutí z odůvodnění usnesení stavebního úřadu ze dne 9. 1. 2019 a usnesení žalovaného ze dne 10. 6. 2019, jako kdyby bylo součástí odůvodnění napadeného rozhodnutí.

24. Podle § 28 odst. 1 správního řádu bude za účastníka v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak. O tom, zda osoba je či není účastníkem, vydá správní orgán usnesení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti v řízení bylo rozhodováno, a ostatní účastníci se o něm vyrozumí. Postup podle předchozí věty nebrání dalšímu projednávání a rozhodnutí věci.

25. Podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona jsou účastníky územního řízení osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno.

26. Podle § 109 písm. e) stavebního zákona je účastníkem stavebního řízení vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo prováděním stavby přímo dotčeno.

27. Předmětem sporu tedy je otázka, zda žalobci mohou být realizací stavby přímo dotčeni na svém vlastnickém právu k nemovitostem. Z hlediska skutkového není sporu, že pozemky žalobců přímo nesousedí s pozemky, na nichž má být umístěna stavba; jsou od nich odděleny pozemní komunikací a jednou řadou zastavěných pozemků a vzdálenost mezi nimi je cca 150 m.

28. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 7. 2020, č. j. 2 As 267/2019-81, shrnul dosavadní judikaturu k otázce posuzování účastenství tzv. sousedů v řízení dle stavebního zákona takto: *„Při zkoumání otázky, kterému z vlastníků sousedních pozemků a staveb na nich*

bude ve stavebním řízení náležet postavení účastníka, přitom nepostačí pouhá existence jeho vlastnického práva, nebude-li zároveň objektivně existovat možnost přímého dotčení tohoto práva v důsledku umístění či provádění předmětné stavby. V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že neurčitý právní pojem ‚přímo dotčen na vlastnickém právu' uvedený v § 109 písm. e) stavebního zákona je třeba vykládat vždy s ohledem na konkrétní okolnosti spočívající v povaze stavby a jejích možných dopadech na okolí (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2008, č. j. 1 As 16/2008 - 48); blíže se výkladu tohoto pojmu věnoval např. v rozsudku ze dne 19. 6. 2009, č. j. 5 As 67/2008 - 111, publ. pod č. 2029/2010 Sb. NSS, v němž uvedl, že ‚přímým dotčením lze nepochybně rozumět především dotčení stíněním, hlukem, prachem, pachem, zápachem, kouřem, vibracemi, světlem apod., tj. různé imise (§ 127 odst. 1 občanského zákoníku). Imisemi se obecně rozumí výkon vlastnického práva, kterým se zasahuje do cizího vlastnického nebo jiného práva nad míru přiměřenou poměrům.' *V rozsudcích ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 As 35/2016 – 38, či ze dne 11. 4. 2019, č. j. 4 As 17/2019 – 68, pak Nejvyšší správní soud vyslovil že* ‚pro naplnění definice účastenství postačuje pouhá možnost přímého dotčení na právech nebo povinnostech rozhodnutím, které má být ve správním řízení vydáno. Tato možnost přitom musí být reálně myslitelná, nikoliv pouze hypotetická. Zároveň musí být splněna podmínka, že práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím dotčeny přímo, tedy bezprostředně. Je povinností správního orgánu v jednotlivých případech posoudit, kteří z vlastníků »sousedních« pozemků a staveb na nich mohou být konkrétním rozhodnutím dotčeni přímo.' *V návaznosti na to lze zmínit též rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 As 54/2011 – 91, v němž Nejvyšší správní soud dovodil, že je* ‚přímým dotčením nutno rozumět takovou možnou změnu poměrů v lokalitě vyvolanou zamýšlenou stavbou, která má vliv na podstatu, obsah nebo výkon vlastnických či jiných relevantních práv těmi, kdo tato práva mají'. "

29. Žalobci v odvolání poukazovali na to, že jejich vlastnické právo k nemovitostem bude dotčeno různými druhy klasických imisí souvisejících jednak se stavební činností, jednak s užíváním stavby (hluk, prach apod.). Dále zdůraznili, že jejich pozemky mohou být v důsledku stavby podmáčeny. Popsali, že stavba má neúměrně velký půdorys, v důsledku čehož bude třeba zajistit likvidaci velkého množství srážkových vod. Ta je dle projektu zajištěna akumulací srážkových vod, přičemž přepad z akumulační nádrže je řešen zasakování přebytečné vody do podloží. Zde ovšem vzniká problém, neboť v dané oblasti je jílovité podloží, které zásadním způsobem omezuje dobrou absorbci vody do podloží. V oblasti je naopak i za normálních okolností vysoká hladina podzemních vod, která ještě stoupá v době srážek. Žalobci se obávají toho, že v důsledku zasakování srážkových vod ze stavby do podloží se zvýší hladina podzemní vody v celé oblasti, tedy dojde k podmáčení jejich pozemků. Na podporu tohoto tvrzení žalobci předložili hydrogeologické posouzení zpracované dr. K..

30. Stavební úřad se v usnesení ze dne 9. 1. 2019 argumentací žalobců vůbec nezabýval. Své rozhodnutí, že žalobcům nenáleží postavení účastníků řízení, založil výlučně na tom, že nejsou vlastníky sousedních pozemků. Žalovaný v usnesení ze dne 10. 6. 2019 připustil, že pojem sousední pozemek je třeba chápat šířeji, pro posouzení účastenství vlastníka není rozhodujícím hlediskem, zda pozemky spolu bezprostředně sousedí. Zdůraznil však, že podmínkou účastenství je přímé dotčení na právech. Jelikož pozemky žalobců přímo nesousedí s pozemky, na nichž má být umístěna stavba, nejsou žalobci přímo dotčeni na svých právech.

31. Z odůvodnění rozhodnutí správních orgánů ve věci účastenství žalobců ve správním řízení jednoznačně plyne, že se správní orgány nezabývaly tím, zda tvrzení žalobců, že by mohly být jejich pozemky ohroženy vzestupem hladiny podzemní vody jako přímého následku realizace stavby, je reálně myslitelné. Správní orgány tuto argumentaci zcela pominuly, soustředily se výhradně na zjištění, že nemovitosti žalobců jsou odděleny od pozemků, na které má být umístěna stavba, pozemní komunikací a jednou řadou zastavěných pozemků, přičemž vzdálenost činí cca 150 m. Správní orgány ovšem vůbec nevysvětlily, zda tyto skutečnosti vyvrací tvrzení žalobců, že by jejich pozemky mohly být ohroženy vzestupem hladiny podzemních vod v důsledku zasakování srážkových vod do podloží na pozemcích, na nichž má být umístěna stavba. K důkazu, který žalobci předložili na podporu svých tvrzení, se vůbec nevyjádřily.

32. Žalovaný dále v usnesení ze dne 10. 6. 2019 zmínil, že žalobci poukazovali na různé imise způsobené stavbou (mj. i zásadní problémy se vsakováním a likvidací srážkových vod). Uvedl k tomu ovšem pouze to, že to jsou správní orgány, kdo je povolán rozhodnout, zda imise související se stavbou jsou přiměřené, přičemž určitá míra imisí je spojena s každou stavbou, s čímž ostatně musí žalobci počítat, neboť pozemek se nachází v oblasti určené územním plánem pro zástavbu rodinnými domy. Tato argumentace směřuje k vypořádání věcné námitky žalobců, že dojde k nepřiměřenému zásahu do jejich vlastnického práva. Nelze jí však odůvodnit závěr, že žalobcům nenáleží postavení účastníků řízení, neboť základem účastenství v řízení je potence stavebního záměru zasáhnout do věcných práv, přičemž není relevantní, zda jde o zásah, který je vzhledem k jeho intenzitě přiměřený, nebo zda se jedná o zásah excesivní. Tyto úvahy nejsou pro závěr, zda žalobcům náleží postavení účastníků řízení, významné (podmínkou účastenství není důvodnost věcných námitek proti záměru, viz rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 80/2008-68). Správní orgány nevysvětlily, z jakých důvodů je podle nich spolehlivě vyloučeno, že by stavba mohla vyvolat takové účinky, jaké jí připisují žalobci, a že by se mohly projevit na nemovitostech žalobců. Pochopitelně ani neuvedly, jaké podklady závěr správních orgánů podporují, a nevypořádaly se s podkladem, jehož se žalobci dovolávají na svoji podporu.

33. Soud tedy uzavírá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se vůbec nevypořádalo s tvrzením žalobců, jímž odůvodňovali splnění podmínek § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. Za této situace se soud nemohl věcně zabývat otázkou, zda žalobcům náleží postavení účastníků řízení, neboť mu v tom brání nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

34. Soud s ohledem na výše uvedené napadené rozhodnutí ve výroku II podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil v tomto rozsahu žalovanému k dalšímu řízení. Vysloveným závazným právním názorem je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

35. Soud vycházel z údajů obsažených ve správním spisu, jehož obsah není předmětem dokazování (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117). S ohledem na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, v důsledku níž se soud nemohl zabývat otázkou, zda žalobcům náleží postavení účastníků řízení, soud pro neúčelnost jakéhokoliv dokazování neprovedl žalobci navržené důkazy hydrogeologickým posudkem RNDr. Č., hydrogeologickým posouzením RNDr. D., rozhodnutím žalovaného ve věci obdobné

stavby na pozemcích p. č. X a 2917/197, situačním zakreslením pozemků a fotografiemi ze stavby.

36. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci byli ve věci plně úspěšní, a mají proto právo na náhradu nákladů řízení. Náklady každého ze žalobců sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, za první návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši celkem 1 000 Kč a v případě žalobce a) i za druhý návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši dalších 1 000 Kč a dále z nákladů na zastoupení advokátem. Výše odměny advokáta za zastupování se stanoví v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Za zastupování žalobců náleží jejich zástupci odměna za tři účelné společné úkony právní služby (převzetí a přípravu zastoupení, sepis žaloby a sepis vyjádření ze dne 3. 11. 2020 a 20. 11. 2020, které je třeba považovat za jeden úkon právní služby, neboť neexistovaly objektivní důvody pro jeho rozdělení do dvou písemných podání učiněných v rozestupu 17 dní) dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu ve výši 4 960 Kč za úkon dle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 a § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Za ostatní písemná podání (ze dne 4. 12. 2019 a 25. 11. 2020) žalobcům náhrada odměny nepřísluší, neboť se jimi vyjadřovali výlučně k procesnímu postupu soudu. Vedle odměny přísluší zástupci žalobců též náhrada hotových výdajů za tři společné úkony právní služby ve výši 300 Kč za úkon dle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu, tedy celkem 900 Kč. Jelikož zástupce žalobců je plátcem daně z přidané hodnoty, je součástí náhrady nákladů též náhrada této daně ve výši 3 313,80 Kč, kterou je zástupce povinen odvést z odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Na každého ze žalobců připadá polovina nákladů na zastoupení advokátem (v rozsahu společných úkonů právní služby), tj. 9 546,90 Kč. Zástupce žalobců provedl ještě jeden účelný úkon právní služby, a to pouze při zastupování žalobce a), spočívající v sepisu druhého návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě. Za tento úkon náleží zástupci žalobce a) odměna ve výši 1 550 Kč, náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč a náhrada DPH ve výši 388,50 Kč, celkem 2 238,50 Kč. Tato částka je součástí nákladů výlučně žalobce a). Žalobci a) tak náleží náhrada nákladů řízení ve výši 5 000 Kč za soudní poplatky a 11 785,40 Kč za zastoupení advokátem, celkem tedy 16 785,40 Kč. Žalobkyni b) náleží náhrada nákladů řízení ve výši 4 000 Kč za soudní poplatky a 9 546,90 Kč za zastoupení advokátem, celkem tedy 13 546,90 Kč. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen zaplatit dle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám zástupce žalobců, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

37. Výrokem V soud rozhodl dle § 60 odst. 5 s. ř. s. tak, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soud neuložil žádnou povinnost, s jejímž plněním by jim mohly náklady vzniknout.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. února 2021

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu